

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ МОКРОЇ БАКТЕРІАЛЬНОЇ ГНИЛІ НА РІЗНИХ ЗА СТІЙКІСТЮ СОРТАХ КАРТОПЛІ

**Положенець В.М., доктор сільськогосподарських наук, професор
Вернигора І.Ф., кандидат сільськогосподарських наук, асистент
Немерицька Л.В., кандидат біологічних наук, доцент
Житомирський національний агроекологічний університет**

Мокра бактеріальна гниль – надзвичайно шкідливе та розповсюджене захворювання картоплі, особливо в період зимового зберігання врожаю. Основними збудниками хвороби є бактерії роду *Pectobacterium*, зокрема *Pect. carotovorum subsp. carotovorum* та *Pect. carotovorum subsp. atrosepticum*.

Основним джерелом поширення мокрої гнилі є хворі бульби. Розповсюдження бактерій у бульбах здійснюється за допомогою ферментів, які руйнують міжклітинники з подальшим переходом інфекції на сусідні здорові бульби через сочевички та механічні пошкодження. За сприятливих умов для розвитку бактеріальних гнилей та достатньої кількості інфекцій-

ного матеріалу бульби в партіях картоплі загнивають протягом 10–14 днів. Проте інтенсивність ураження бульб бактеріозом залежить від стійкості сорту до захворювання. Тому вивчення розповсюдження мокрої бактеріальної гнилі на різних за стійкістю сортах картоплі є обов'язковою складовою системи захисту картоплі від цієї хвороби та є досить актуальним.

Розповсюдження мокрої гнилі вивчали за методиками Інституту картоплярства НААНУ. Дослідження проводили протягом 2009–2011 рр. на різних за стійкістю сортах картоплі: Слов'янка (відносно стійкий), Веста (середньостійкий) і Тетерів (сприйнятливий). Обліки проводили на дослідному полі ЖНАЕУ восени (через місяць після збирання урожаю) та навесні (за 3 тижні до посадки) шляхом відбору проб.

За результатами проведених експериментів нами встановлено, що кількість бульб, уражених мокрою гниллю, в усіх досліджуваних сортів зростала протягом періоду їх зберігання. Проте у сорту Слов'янка, що характеризується відносною стійкістю до захворювання, розповсюдження мокрої гнилі за зимовий період практично не збільшилось (0,5–0,75 %). Результати фітопатологічної експертизи бульб сорту Веста, який є середньостійким до бактеріозу, свідчать, що кількість хворих бульб за період зберігання зросла у 1,7 раз, а розповсюдження бактеріальної інфекції збільшилось від 3,7 до 6,1 %. У сорту Тетерів, який характеризується низьким ступенем стійкості до мокрої бактеріальної гнилі, кількість інфікованих бульб зросла у 1,8 раз, а розповсюдження збільшилось від 7,5 до 13,9 % (табл. 1).

1. Розповсюдження мокрої бактеріальної гнилі на різних за стійкістю сортах картоплі (2009–2011 рр.)

Сорт	Кількість уражених бульб, шт.		Розповсюдження мокрої бактеріальної гнилі, %	
	восени	навесні	восени	навесні
Слов'янка	1,0	1,5	0,5	0,75
Веста	7,3	12,3	3,7	6,1
Тетерів	15,0	27,7	7,5	13,9
НІР ₀₅	0,6	1,0		

У результаті проведеної фітопатологічної експертизи бульб різних за стійкістю сортів картоплі було встановлено, що найбільш інтенсивно хвороба поширювалась на сприйнятливому до патогену сорті Тетерів. За період зберігання спостерігалось значне збільшення кількості інфікованих бульб цього сорту.

Отже, враховуючи отримані результати досліджень, у виробництво рекомендовано впроваджувати сорти Слов'янка та Веста, зберіганні яких дає можливість попередити втрати врожаю у зимовий період до 13,0 % та обмежити розвиток мокрої бактеріальної гнилі.